

збереженню обрядовості через освітні програми, тематичні заходи, фестивалі та інші форми культурної діяльності, що дозволяють громаді не лише ознайомитися з традиціями, але й безпосередньо брати участь у їх відтворенні.

Завдяки зусиллям музеїв свято Івана Купала зберігає свою актуальність у сучасному світі. Воно стає важливим елементом культурної самоідентифікації, дозволяючи українцям зберігати зв'язок із минулим та одночасно інтегрувати традиційні елементи в сучасне життя. Це свято продовжує існувати як символ гармонії людини з природою, сили стихій та циклічності життя, що відображає світогляд українців протягом багатьох століть.

Таким чином, музеї відіграють ключову роль у збереженні та відродженні обрядової спадщини, зокрема святкування Івана Купала. Завдяки інтерактивним формам роботи, фестивалям та освітнім програмам, вони сприяють передачі культурних знань між поколіннями та збереженню національної ідентичності. Сучасні музеї стають важливими культурними центрами, які дозволяють не лише зберегти обряди минулого, але й інтегрувати їх у сучасне культурне життя, зберігаючи зв'язок між минулим і майбутнім.

А. Куксова

ІСТОРИЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ УМОВИ СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ РАТУШ З ГОДИННИКОВИМИ ВЕЖАМИ

А. Kuksova

HISTORICAL AND SOCIOCULTURAL CONDITIONS FOR THE CREATION OF UKRAINIAN TOWN HALLS WITH CLOCK TOWERS

Поява ратуш пов'язана з наданням місту Любек прав, які згодом стали відомі як Любецьке право. Любецьке право передбачало, що містом повинна керувати рада ("Rat"), яка складається з 20 членів ("Ratsherrn"). Обов'язком ради було принаймні раз на тиждень або кожний раз, коли вимагатиме потреба, збиратися в ратуші (нім. Rathaus, де Rat — «рада» та Haus — «будинок») та радитися на добро громади.

Ратуші будувалися в різноманітних стилях в залежності від часу будівництва. Традиційно їх зводили на прямокутній площі — площі ринок, або на розі однієї з головних вулиць, що виходили на ринкову площу. Повноцінне функціонування ратуші вимагало певної кількості приміщень різного призначення й площі, тому, як правило, ця будівля не була одноповерховою. Наявність ратушної вежі залежала від країни, у якій її було побудовано — у Франції існує окремий термін «бефруа» — «вежа міської ради».

В українських містах перші ратуші з'явилися у XIV ст. в західній частині України, на території таких областей: Вінницької, Івано-Франківської, Закарпатської, Львівської, Тернопільської, Хмельницької, Чернівецької. З них найстарішими є Кам'янець-Подільська ратуша (XIV–XVI ст.), Самбірська ратуша (1668 р.) та Бучацька ратуша (1751 р.). Архітектура ратуш змінювалась по мірі того, як міста переходили під контроль іноземних держав.

Годинникові вежі почали масово зводити по всій Європі на початку XIV сторіччя. Спочатку їхньою метою було допомагати людям стежити за часом, але незабаром вони стали символами громадянської гордості. У результаті вони стали важливою частиною міського ландшафту, і люди почали асоціювати їх із рідними

містами. Годинникові вежі часто були найвищими будівлями в місті, їх було видно на великій відстані. Майже одразу годинникові вежі почали зводити на ратушах.

Але не всі годинники на ратушах вважаються годинниковими вежами. Згідно з «Радою з висотних будівель та міського середовища» (СТВУН), вежа — це споруда, понад 50% висоти якої не є житловими приміщеннями.

Більшість українських ратуш мають годинникову вежу. Переважна частина годинників має іноземне походження. Годинник на вежі Чернівецької ратуші виготовлений празьким майстром-годинникарем Францем Зумеррекером. Львівська ратуша бачила кілька годинників, останній з яких було виготовлено відомою австрійською фірмою “Wilhelm Stiehl”. Сучасні годинники Івано-Франківської ратуші є копіями автентичного годинника, а годинник Снятинської ратуші, що в Івано-Франківській області, доставили з Кросно (Польща).

Ратуші з годинниковими вежами в Україні мають ряд спільних характеристик: період будівництва, географічне розташування, технології виготовлення годинників та навіть країни походження майстрів-годинникарів. Це створює міцну основу для їх музеєфікації та створення музейно-пам'яткознавчого проєкту.

Є. Різниченко

НОВІ ПІДХОДИ ДО МУЗЕЄФІКАЦІЇ ТРАДИЦІЙНОГО ЖІНОЧОГО ОДЯГУ

E. Riznychenko

NEW APPROACHES TO THE MUSEIFICATION OF TRADITIONAL WOMEN'S CLOTHING

Актуальність теми музеєфікації традиційного жіночого одягу зумовлена необхідністю збереження культурної ідентичності та передачі багатотисячолітніх традицій майбутнім поколінням. У сучасних умовах, коли глобалізація та технологічний розвиток впливають на зникнення локальних культурних особливостей, музейні простори стають важливими осередками не лише історичного збереження, а й активної популяризації культурної спадщини.

Нові підходи до музеєфікації включають інтеграцію цифрових технологій, що дозволяють створювати віртуальні експозиції, 3D-сканування та моделювання аутентичних зразків одягу. Такі технології сприяють формуванню інтерактивного досвіду для відвідувачів, дозволяючи їм зануритися у контекст історичного використання та символіки традиційного жіночого вбрання.

Жіночий традиційний одяг має більше локальних відмінностей у крої, орнаментах і матеріалах. Це робить його ідеальним для цифрової музеєфікації — створення 3D-моделей, віртуальних експозицій та доповненої реальності (AR), які дозволяють побачити особливості вбрання різних регіонів у динаміці. Це дозволяє використовувати музейні платформи для інтерактивних виставок, співпраці з модельєрами, реконструкторами та крафтовими майстрами. Нові формати — наприклад, виставки-дослідження чи покази відновлених strojів — залучають ширшу аудиторію.

Крім того, важливим аспектом є реконструкція традиційного одягу за участі майстрів, етнографів та дизайнерів. Співпраця між фахівцями різних галузей дозволяє не лише відтворити автентичні елементи одягу, але й адаптувати їх до сучасних естетичних вимог. Це сприяє відродженню традиційних технологій виробництва та ремесел, збереженню технік вишивки, ткацтва й крою.